

Tíðindi úr tinginum

við Árna Gregersen

Hans Trygvi Teirin er sakførari hjá p/f Lírabergr

Veiðu- loyvini eru ikki til skjals

Lógin um vinnuligan fiskiskap ásetir, at fyri at ein kann fáa eitt fiskiloyvi, so er neyðugt fyrst at hava eitt veiðuloyvi.

Lógin sigur, at hetta loyvi skal vera umborð á fiskiskipinum, sum hevur fiskiloyvi, tengt at fiskiloyvinum.

Hetta hevur verið ein trupulleiki í til dómis makrelfiskiskapinum, har fiskiloyvir í summum førum eru flutt einar fimm ferðir á einum túri.

Lírabergr, sum hevur saksøkt fiskimálaráðið í sambandi við makrelbýtið, hevur biðið fiskimálaráðið í innlit um, hvør hevur veiðuloyvi og um tey eru umborð á skipinum, sum hava fingið fiskiloyvir.

Saksøkjararnir søktu um innlit, men fingi hetta svar frá fiskimálaráðnum:

“Víst verður til teldupost tykkara, sum varð sendur Fiskimálaráðnum 9. oktober 2014, har biðið verður avrit av øllum veiðiloyvum, sum vórðu útskrivað m/s Høgaberg í 2012, og har eisini verður spurt, um veiðiloyvini vórðu send skipaigarunum ella goymd í skjalgoymslu Fiskimálaráðsins.

Fiskimálaráðið skal í hesum sambandi kunna tykkum um, at veiðiloyvini ikki hava verið skrivað sum serstakt skjal. Frumrit ella avrit eru tí hvørki ávikavist send skipaigara ella goymd í skjalgoymsluni hjá Fiskimálaráðnum.

Sostatt er ikki gjørligt at lata tykkum avrit, sum biðið verður um.”

Saksøkjararnir brúka eisini hetta til at vísa á, at loyvini eru givin tilvildarlíga og at fiskimálaráðið ikki kann geva eitt neyvt yvirtilt yvir, hvør hevur veiðuloyvi.

Ein fortreyt fyri at sleppa at fiska og hava fiskiloyvi.

Eyðfinn Jacobsen er sakførari hjá fiskimálaráðnum

Høgaberg

Rættarsak kann broyta alla føroyska fiskivinnumsiting

Føroya rættur fer mánadagin undir eitt stórt sakarmál, har fiskimálaráðið verður stevnt eftir endurgjaldi, tí býtið av makrelkvotunum er gjørt uttan lógarheimild

Grundarlagið undir umsitingini av føroyskari fiskivinnu kann verða tikið burtur, vinna saksøkjararnir eitt mál, sum kemur fyri í Føroya rætti í næstu viku.

Tað er partafelagið Lírabergr á Argjum sum stevnir Fiskimálaráðnum við hesum pástandum:

1) At sagsøgte skal anerkende, at afslaget af 11. juli 2012 i sagen 12/00321-3 til "Samtakið Sjófelli", herunder til sagsøger P/F Lírabergr (rederi) var ugyldigt.

2) At Fiskimálaráðið skal betale P/F Lírabergr kr. 375.000 kr. med rente fra ultimo 2012 i godtgørelse/erstatning for nægtelse af tildeling af andel af makrelkvote for 2012.

3) At Fiskimálaráðið skal betale kr. 375.000 kr. med rente fra ultimo 2012 til fordeling blandt Lírabergrs mandskab i 2012 som godtgørelse/erstatning for uhjemlet nægtelse af tildeling af andel af makrelkvote for 2012.

Við øðrum orðum gongur stevningin út uppá at gera greitt, landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum er farin útum tær heimildir, lógin ásetur. Útynnandi valdið

hevur átekið sær heimildir, sum hoyra lóggávvaldinum til.

Tað var býtið av makrelkvotunum, sum fekk gond á málið. Lírabergr søkti um makrelkvotur, men fekk onga. Hetta heldur felagið ikki er rætt og vísir í stevningini á, at ongar heimildir eru til at Lírabergr og "Samtakið Sjófelli", sum er 108 útróðrarbátar, ikki fáa part í makrelveiðuni.

Torskilt mál

Sjálvt sakarmálið er torskilt, men í tí liggur, at Lírabergr heldur, at landsstýrismaðurin á ongan hátt hevur heimild at býta kvoturnar. Hetta liggur hjá lóggevandi valdinum.

Saksøkjararnir góðtaka ikki, sum fiskimálaráðið sigur, at heimildin til at gera, sum gjørt hevur verið seinastu árin, liggur í grein 9 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Í lógini stendur:

§ 9, stk. 1 Landstýrismanninum verður heimilað í kunngerð at skipa fyri fiskiskapi hjá fiskiførum undir føroyskum og fremmandum flaggi á føroysku landleiðunum og fiskiskapi hjá fiskiførum undir føroyskum

flaggi uttanfyri landleiðirnar og kann landstýrismaðurin m.a. gera reglur um.

“Býti av felags árskvotum, sum ikki verða skiftar í egnar árskvotur, eftir fiskitíð, har henda lóg ikki ásetur býtið...”

Hesa orðing góðtók Løgtingið ikki og broytti orðingina til:

“Býti av felags árskvotum, sum ikki verða skiftar í egnar árskvotur, eftir fiskitíð, har henda lóg ikki ásetur býtið”

Hetta er tó heldur ikki tað endaliga í lógini, tí hon var broytt í 1998 og hevur síðani tá havt hesa orðing:

“Fiskidagaskipan ella kvotuskipan á føroysku landleiðunum, har hesi ikki eru býtt út til ávísar bólkar eftir hesi lóg”

Saksøkjararnir vísa á, at her er talan um fiskiskap eftir fiskidaga ella kvotaskipanini og tí ikki gevur heimildir til at býta nýggj tilfeingir.

Kærdu

Lírabergr fekk onga makrelkvotu og kærði tí avgerðina til fiskimálaráðið. Har fekk felagið at vita, at landsstýrismanninum er heimilað at býta kvoturnar eftir grein

9 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Lírabergr staðfesti, at línuskip fingi kvotu, men ikki smærri línubátar. Línuskipini seldu kvoturnar víðari og fiskaðu hana ikki.

- Við øðrum orðum vóru kvoturnar tilvildarlíga latnar út. Summi fingi og onnur ikki, men treytirnar vóru ókendar, skrivir Lírabergr.

Sakarmálið kann gerast avgerandi fyri alla umsiting av føroysku fiskivinnuni í komandi tíðum. Spurningurin er grundleggjandi, hvør tað er sum ásetir fiskidagar og kvotur. Er tað lóggevandi valdið - Løgtingið - ella skal tað flytast til annan myndugleika.

Sambært saksøkjarunum, so er tað greitt í galdandi lóg, at bæði fiskidagar og kvotur eru málsøkir hjá Løgtinginum og at landsstýrismaðurin ikki kann yvirtaka hetta uttan at lógin verður broytt. Eitt annað, sum verður víst á í stevningi, er at býtið er tilvildarlígt, tí ongar fortreytir eru kendar.

Rættarmálið byrjar mánamorgunin kl. 9.15 í Føroya rætti.